

Ministerstwo Klimatu i Środowiska

Podsekretarz Stanu
Anita Sowińska

DGO-OP.050.16.2024.AK
3120012.12146850.9773661
Warszawa, 02-04-2024

Pan
Szymon Hołownia
Marszałek Sejmu RP

Szanowny Panie Marszałku,

w odpowiedzi na interpelację Pani Poseł Magdaleny Filipek-Sobczak z dnia 28-03-2024 r. nr K10INT2211 w sprawie ustawy o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi tworzącej nowy system kaucyjny, poniżej przedstawiam stosowne wyjaśnienia.

- Kim jest operator, jakie będą reguły współpracy w relacji sklep-operator (kształt umów, standard odbioru, logistyka, mechanizm rozliczeń, systemy informatyczne) i w relacji producent- operator?*

Ustawa z dnia 13 czerwca 2013 r. o gospodarce opakowaniami i odpadami opakowaniowymi (Dz. U. z 2023 r. poz. 1658, z późn. zm.) (zwanej dalej „ustawą”) wskazuje, że system kaucyjny powinien obejmować terytorium całego kraju, zapewniać powszechny i równy dostęp dla użytkowników końcowych oraz dla wprowadzających produkty w opakowaniach jednostek handlu detalicznego i hurtowego oraz innych punktów zbierających opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym (art. 40g ustawy).

Do ministerstwa zostały złożone do tej pory dwa wnioski o wydanie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego. Na ten moment wydana została jedna decyzja dla operatora Krajowy System Kaucyjny ZWROTKA S.A. Celem operatora jest uruchomienie w 2025 roku i dalsze prowadzenie ogólnopolskiego systemu kaucyjnego dla opakowań na napoje. Przepisy ustawy nie ograniczają ilości podmiotów, które mogą tworzyć system kaucyjny w Polsce. Podmioty reprezentujące wciąż mają możliwość składania wniosków do Ministerstwa o wydanie zgody na prowadzenie systemu kaucyjnego, więc zakłada się, że będzie więcej niż jeden operator i będzie potrzeba podpisywania umów między podmiotami reprezentującymi.

W przypadku funkcjonowania więcej niż jednego systemu kaucyjnego podmioty reprezentujące prowadzące te systemy są obowiązane do ustalenia między sobą, w drodze umowy zawartej w formie pisemnej pod rygorem nieważności, warunków rozliczania pobranej i zwróconej kaucji oraz rozliczania i wymiany opakowań lub odpadów opakowaniowych zebranych w ramach prowadzonych przez siebie systemów kaucyjnych. Umowę taką, zgodnie z art. 40g ust. 10 ustawy, zawiera się przed dniem uruchomienia każdego kolejnego systemu kaucyjnego. Art. 40i ust. 1 ustawy wskazuje, że podmiot reprezentujący w ramach systemu kaucyjnego zapewnia m.in. rozliczenie kaucji z jednostkami handlu detalicznego i hurtowego oraz innymi punktami zbierającymi

opakowania i odpady opakowaniowe objęte systemem kaucyjnym, w szczególności finansowanie wypłat kaucji dla użytkownika końcowego.

Drugim rodzajem umów będą umowy zawierane pomiędzy podmiotem reprezentującym a przedsiębiorcami prowadzącymi jednostki handlu detalicznego lub hurtowego. Zgodnie z art. 44 ust. 8 ustawy, umowy te powinny zawierać w szczególności: zasady rozliczania kaucji oraz zasady zbierania i przekazywania opakowań i odpadów powstałych z opakowań.

Trzecim rodzajem umów zawierających zasady dot. rozliczeń finansowych między podmiotami będą zasady na jakich wprowadzający produkty w opakowaniach na napoje albo grupa tych wprowadzających będą przystępować do utworzonego przez ten podmiot systemu kaucyjnego albo do innego istniejącego systemu kaucyjnego. Zgodnie z art. 40h ust. 3 ustawy umowę taką podpisuje się pod rygorem nieważności. Umowa ta określa w szczególności wysokość wkładów finansowych ponoszonych przez wprowadzającego produkty w opakowaniach na napoje lub wprowadzającego bezpośrednio produkty w opakowaniach na napoje, przeznaczonych na finansowanie systemu kaucyjnego oraz terminy ich płatności.

Jak wskazują przywołane powyżej przepisy, każdy operator może samodzielnie zaprojektować zasady działania, w tym ogólną budowę systemu oraz sposób zarządzania nim, w szczególności sposoby rozliczeń pomiędzy operatorami i wprowadzającymi zaangażowanymi w dany system kauczyny. Każde ustalenie powinno być zawarte w formie umowy.

Przez operatorów systemu będą określone również: szczegółowe rozwiązania w zakresie organizacji i prowadzenia systemu, logistyki, harmonogramu i częstotliwości odbiorów opakowań i odpadów opakowaniowych a także określenie mechanizmów rozliczeń czy dostarczanie systemów informatycznych.

2. Ilu operatorów funkcjonuje już na rynku oraz ilu jest planowanych do stworzenia? jaka liczba utworzonych operatorów przeszła proces certyfikacji?

Prowadzenie systemu kaucyjnego, zgodnie z art. 40j ustawy, wymaga uzyskania zezwolenia wydawanego, w drodze decyzji, przez ministra właściwego do spraw klimatu, zwanego dalej „zezwoleniem na prowadzenie systemu kaucyjnego”. Zezwolenie na prowadzenie systemu kaucyjnego wydaje się na wniosek podmiotu reprezentującego. W odpowiedzi na pytanie pierwsze przedstawiono informacje o bieżącym stanie wydanych decyzji w tym zakresie.

Wniosek o wydanie zezwolenia na prowadzenie systemu kaucyjnego przedkłada się ministrowi właściwemu do spraw klimatu nie później niż 6 miesięcy przed planowanym uruchomieniem systemu kaucyjnego, tak więc jeżeli kolejne podmioty będą chciały uruchomić systemy od początku od 2025 r. mają jeszcze czas do lipca na składanie wniosków.

3. Jakie są założenia finansowe, organizacyjne, techniczne tworzonych systemów kauczynych?

Jak wskazano powyżej każdy operator może samodzielnie zaprojektować organizację działania, zaprojektować rozliczenia finansowe czy wdrażane przez siebie rozwiązania techniczne w zakresie tworzonych systemów. Dodatkowo w przypadku istnienia więcej niż jednego operatora, podmioty te muszą ustalić między sobą zasady współpracy warunków rozliczania pobranej i zwróconej kaucji oraz rozliczania i wymiany opakowań lub odpadów opakowaniowych zebranych w ramach prowadzonych przez siebie systemów kauczynych.

Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie będzie stroną tych umów i nie będzie w ramach nich prowadziło rozliczeń.

Aby zwiększyć nadzór Ministra nad operatorami i zminimalizować ryzyko wystąpienia nieprawidłowości w zakresie planowania i działania systemów kaucyjnych, w ramach prac nad nowelizacją ustawy przewidziano wprowadzenie mechanizmu kontroli. Wojewódzkie inspektoraty ochrony środowiska otrzymałyby uprawnienia do kontroli operatorów, aby weryfikować ich stopień przygotowania do uruchomienia i zgodność prowadzenia systemu z zakresem wydanej decyzji. Obecnie prowadzimy działania zmierzające do uzyskania wpisu do wykazu prac legislacyjnych i programowych Rady Ministrów.

4. *Czy zostanie stworzona otwarta baza danych dostępnych operatorów z charakterystyką ich systemów oraz czy ministerstwo udostępni m.in. wzory umów oraz standardy odbieranych opakowań?*

Na ten moment takie działanie w skali ogólnodostępnej bazy danych nie było planowane, jednak wydaje się być dobrym mechanizmem dla zwiększania nadzoru nad podmiotami. Natomiast rozwiązanie w zakresie udostępniania m.in. wzorów umów oraz standardy odbieranych opakowań będzie leżało po stronie operatora systemu kaucyjnego.

5. *Czy w związku z obciążeniem przedsiębiorców kosztami wprowadzenia systemu kaucyjnego Ministerstwo Klimatu i Środowiska przewiduje jakieś formy refundacji inwestycji związanych z wprowadzeniem systemu kaucyjnego?*

Jednostki handlu detalicznego i hurtowego będą musiały zmierzyć się z obowiązkiem pobierania i zwracania kaucji, fizycznym odbiorem opakowań od konsumentów, ich logistyką oraz współpracą z operatorami systemu kaucyjnego, jak również przechowywaniem zebranych surowców. Zakres dodatkowych rozwiązań logistycznych i kosztów jakie ponosić będą wszystkie zaangażowane jednostki i operatorzy zależęć będzie od wielkości jednostki handlowej oraz od zakresu w jakim zakresie przystąpi do systemu kaucyjnego i jakie wsparcie otrzyma od operatora systemu.

Wszystkie aspekty techniczne i organizacyjne związane z adaptacją przestrzeni i pomieszczeń przeznaczonych do przechowywania zebranych opakowań i odpadów opakowaniowych w ramach systemu kaucyjnego powinny zostać zawarte w umowie pomiędzy podmiotem reprezentującym a przedsiębiorcami prowadzącymi jednostki handlu detalicznego lub hurtowego. Określenie kosztów na poziomie ustawy jest niemożliwe, gdyż zależęć będą od stopnia włączenia danej jednostki w uczestnictwo w systemie kaucyjnym, zastanego stanu technicznego jednostki a także co bardzo istotne od treści umowy zawartej między operatorem a jednostką. Ministerstwo Klimatu i Środowiska nie będzie stroną przy zawieraniu umowy i nie będzie wpływać na jej kształt i zawartość.

Z wyrazami szacunku

Anita Sowińska
Podsekretarz Stanu
Ministerstwo Klimatu i Środowiska
/ – podpisany cyfrowo/

dw. Departament Spraw Parlamentarnych w KPRM.